

[Poul Hartling.]

at den redegørelse, vi fik fra ham i går, ikke var et oplæg til drøftelse. Det, vi fik, var en gennemgang i meget store træk af § 20 i finanslovsforslaget. Det var en status. Det mindede egentlig en del om de åbnings-taler, vi plejer at høre den første tirsdag i oktober, men det skulle jo have været noget helt andet. Jeg mener ikke noget ondt med sammenligningen, og jeg har meget godt at sige om den redegørelse, vi fik.

Undervisning og uddannelse og forskning er så vigtige sider af det moderne samfund, at det vil være umuligt at blive uenig om, at vi skal ofre så meget som muligt på disse opgaver. Den højtærede undervisningsminister indledte sin tale med at sige noget i den retning. Han sagde, at han var sikker på, at vi var enige derom; det er vi; han sagde, at han følte sig ikke stillet under anklage, og ergo forsvarede han sig ikke, men redegjorde.

Jeg har som sagt meget godt at sige om den redegørelse; den havde et sagligt indhold, den blev fremført i en nydelig form, den udelod næppe noget væsentligt område af det meget omfattende ministerium. Den højtærede undervisningsminister skal ikke blive angrebet fra min side for det, han sagde i går. Jeg lagde med glæde mærke til de gode ord om en smidig uddannelses-ordning, så at uddannelse aldrig skal være spildt, og til de varme ord om, at vi skal have øgede muligheder for en almen, ikke-faglig oplysning, som er nødvendig for folkestyret.

Der var lidt til 8. og 9. klasserne; der var lidt til gymnasiet. Der var positiv tale om frie skoler og efterskoler og højskoler, alt sammen smukt og godt efter melodien „der er sket meget i disse år; der er ikke sket nok; vi ønsker meget mere; vi har ikke råd til mere, men den gode vilje er der.“

Men det vidste vi jo i forvejen, hvem har tvivlet på det? Jeg anklager altså ikke for det, der blev sagt, men måske nok for det, den højtærede minister ikke sagde. For hvor blev planerne af, de lange linjer, det perspektiv, som vi netop skulle drøfte? Det slap ud undervejs, at den stærke vækst i undervisningsministeriets budget væsentligt skyldtes lønninger. Der var ikke megen plads til nydannelser og udvidelser. Vi forstod også, at de trangeste øjeblikke i den

nybagte og højtærede undervisningsministers travle dag var, når han måtte sige nej til lokalt påkrævet og velforberedt skolebyggeri, og vi forstår, at det lyssyn på lærermangelen, som så ofte har forgyldt undervisningsministertaler, nu er afløst af den meget realistiske og meget beske opfattelse, at lærermangelen vil vare endnu en lang række år.

Hvad var det, regeringschefen ønskede sig? Det var lejlighed til indgående at beskæftige sig med planer for investeringer; det var en diskussion af stor dybde, så at man både kunne gå ind på overblik og enkeltheder. Den højtærede undervisningsminister holdt en smuk skoletale. Jeg er så ubeskeden at sige, at jeg kunne have holdt nøjagtig den samme tale uden at være minister; men det var jo ikke meningen. Det, ministeren skulle give os, var netop det, som ikke enhver skoleinteresseret politiker også kunne give. En minister har administrationen til sin rådighed, han skal lægge planer, han skal føre an. Han skal ikke blot tage opgaverne i den rækkefølge, de kommer, og så give dem en fornuftig løsning, hvis han kan, og opdage, at uden plan vil mindre vigtige ting ofte komme til at hindre mere vigtige, og inden man ser sig for, er man kommet bagefter på alle områder. Undervisningsområdet udvikler sig så stærkt i disse år, at det er som en rivende flod, og det vil være vanskeligt for det enkelte lille fartøj at holde kursen; men nu endelig skulle vi et øjeblik besinde os på udviklingen, nu skulle vi op af malstrømmen og have en rolig og klar oversigt og en plan for de kommende år.

Jeg hørte nok, at den højtærede minister talte om planlægning, en pædagogisk planlægning, en geografisk planlægning og en økonomisk planlægning. Det var nødvendigt, sagde han, det skulle vi have. Nogle planer har den tidligere undervisningsminister også gennemført, nogen planlægning er man i gang med. Man har f. eks. gennemført en omordning af administrationen med direktorater. Har det været en forbedring? Er der sket en decentralisering derved? Har det betydet flere embedsmænd og dyrere administration? Det tyder tallene i finanslovsforslaget på. Men derfor kunne det godt være rigtigt. Det var ikke upåkrævet at høre lidt derom.